

ναπτυσσόμενος ἀνὴρ τὸ σκέπτεσθαι. Ἐκ τῆς λατινικῆς φιλολογίας δὲν ἐγνώριζον οἱ νέοι εἰμὴ μόνον περικοπὰς τινὰς, ἀλλ' εἶχον μάθει ἕκ τινος ἀνθολογίας· ἡ δὲ ἱστορικὴ πορεία τῆς φιλολογίας ταύτης τοῖς ἦτο ἐντελῶς ἄγνωστος. Τὰ ὀλίγα ὀνόματα, τὰ ὁποῖα ἐγνώριζον, Δάντης, Μόντης, Τάσσο, ἔπλεον δι' αὐτοὺς ἐντὸς κενῆς ἀχανοῦς ἐκτάσεως.

Ἔτι ἀπελπιστικώτερα ἦσαν τὰ ἀποτελέσματα τῶν διὰ τὸ Γυμνάσιον καὶ διὰ τὸ Σχολεῖον τῶν Τεχνῶν ἐξετάσεων. Ἐνταῦθα ἐπρόκειτο περὶ νέων διανυσάντων ἤδη ἔτη τινὰ ἐντὸς γυμνασίου τῆς Ρώμης, ἢ περὶ νέων ἀξιούντων νὰ μεταβῶσιν ἀπὸ τῶν ἐπαρχιακῶν ἐκπαιδευτηρίων εἰς ἀνωτέραν τάξιν τοῦ γυμνασίου τῆς πρωτεύουσας ἢ τοῦ σχολείου τῶν τεχνῶν. Συνέβη εἰς τὰς ἐξετάσεις ταύτας νέοι δεκαπέντε, δεκαεῖς καὶ δεκαοκτὼ ἐτῶν ἡλικίας νὰ μὴ γνωρίζωσιν ἕκ τῆς ἰταλικῆς γραμματικῆς μήτε τὴν κλίσιν τῶν ῥημάτων. Οἱ ἀπλούστατοι κανόνες περὶ τοῦ σχήματος τῆς γῆς ἦσαν αὐτοῖς ἐντελῶς ἄγνωστοι· οὐδὲν ἐγίνωσκον οὔτε περὶ Ἰταλίας οὔτε περὶ τῶν θαλασσῶν, ποταμῶν, ὁρέων καὶ τῶν κυριωτέρων πόλεων αὐτῆς· εὐρέθησάν τινες μὴ δυνάμενοι νὰ εἰπῶσι ποῖα τις ἐπιστήμη ἐστὶν ἡ γεωγραφία, ἄλλοι πάλιν ἔλεγον τὸν Ἀδριὰν ὄρος, τὴν Σαρδηνίαν πόλιν, τὰ Μεδιόλανα πρωτεύουσαν τῆς Σικελίας, πλείστοι δὲ ἐγνώριζον τὸν πληθυσμὸν τῆς Ἰταλίας. Περὶ δὲ τῆς ἱστορίας τῆς πατρίδος τῶν ἐπεκράτει παρ' ἅπασιν ἡ αὐτὴ ἄγνοια· ὁ Βροῦτος ἦτο κατ' αὐτοῦς τύραννος, ὁ Δάντης ποιητὴς Γάλλος, ὁ Πατράρχης ποιήτρια, ὁ δὲ Κολόμβος ἦτο κατὰ τοὺς μὲν ἅγιος, κατὰ τοὺς δὲ ἀπόστολος.

Παρ' ὀλιγίστοις μόνον ἐπέτρεπον αἱ μαθηματικαὶ γνώσεις τὴν εἰς τὸ σχολεῖον τῶν τεχνῶν περικοπὴν. Ἐξαίρεσιν ἐποιοῦν μόνον οἱ ἐν ἐβραϊκοῖς σχολείοις ἐκπαιδευθέντες. Οἱ λοιποὶ μόνον τὴν ἄθροισιν ἐγνώριζον· οἱ πλείστοι δὲ μετὰ πολλοῦ κόπου καὶ ἀφ' οὗ ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἐσκέπτοντο, ἦσαν εἰς κατάστασιν νὰ γράψωσιν ἀλανθάστως πέντε κατὰ σειράν ἀριθμοὺς, ὡς 50,367 π. γ.

Τὸ ὅλον σύστημα τῶν σχολείων ἦτο μέχρι τοῦδε στρεβλὸν καὶ ἄκαιρον οὐ μόνον καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ πρόσωπα, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰ ἀντικείμενα τῆς διδασκαλίας. Αἱ δύο κυριώτεραι αὐτῆς ἐλλείψεις ἔκειντο ἐν τῇ ὅλῳς ἀκαταλλήλῳ ἐκλογῇ τῶν διδασκόντων καὶ ἐν τῇ παντελῇ ἐλλείψει τῆς προκαταρκτικῆς διδασκαλίας. Ἐκαστον ῥάσον ἐγίνετο ἐνδύμα διδασκάλου καὶ καθηγητοῦ· οἷονδὴ ποτε ἐκκλησιαστικὸν σχολεῖον μεταβάλλετο ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ εἰς ἐκπαιδευτήριον· καὶ ὁ ἐλάχιστος δῆμος εἶχε τὴν ἀπαίτησιν, τὸ ἐν αὐτῷ τυχὸν ἐδρεῦον κληρικὸν σωματεῖον νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ παραδίδῃ σειράν μαθημάτων πανεπιστημιακῶν· καὶ τέλος παρενεβάλλοντο τῷ

λαϊκῷ, ὅστις ἤθελε ν' ἀφιερῶθαι εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν παιδῶν, πλείστα ὅσα προσκόμματα ἐκ μέρους τῶν κληρικῶν.

Ἐκτὸς τούτου ἔλειπεν ἐν τῷ παπικῷ κράτει ἐντελῶς ἡ στερεὰ βάσις τῆς ἀλληλοδιδασκτικῆς ἐκπαίδευσως· μόνον οἱ θέλοντες νῆ ἐξακολουθήσωσι τὰς σπουδὰς τῶν ἡκουον καὶ μαθήματα, διδασκόμενα ἀλλαχοῦ ἐκτὸς τοῦ δημοτικοῦ σχολείου. Καὶ παρ' αὐτοῖς ἀκόμη αἱ μελέται αὐταὶ ἦσαν ὅλως ἐπιπόλαιαι, διότι ἅμα ὁ μαθητὴς κατάρθου νὰ μάθῃ ὅλως μηχανικῶς τὴν ἀνάγνωσιν, ἅμα ἠδύνατο νὰ κρατῇ κονδύλιον εἰς χεῖρας, τῷ ἐπιβάλλετο ἡ λατινικὴ γλῶσσά, καὶ ὠθεῖτο μ' ἐσκοτισμένην κεφαλὴν εἰς τὴν «Πύλιν τῆς Γραμματικῆς» (Janua Grammaticae). Ἐκ τοῦ βιβλίου τούτου, τοῦ φοβήτρου τῆς ῥωμαϊκῆς νεολαίας, ἠναγκάζετο νὰ ἐκστηθίζῃ ἐπὶ ἔτη ὁλόκληρα λέξεις καὶ κλίσεις, πληρῶν δι' αὐτῶν τετράδια ἐπὶ τετραδίων χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ἀκόμη οὔτε τὴν σημασίαν τῶν λέξεων οὔτε τὴν χρῆσιν τῶν κλίσεων. Φυσικῶς τῷ λόγῳ οἱ ἐν Ρώμῃ εἶχον σπουδαιότερα καθήκοντα ἢ νὰ φροντίζωσι περὶ τῶν τῆς παιδείας. Πρὸς τί οἱ τοσοῦτοι διδάσκαλοι, τὰ τοσαῦτα ἐπικίνδυνα γυμνάσματα; Δὲν ἤρκει ὁ ἄπταιστος, ὁ ἀναμάρτητος ἀρχηγὸς τῆς ἐκκλησίας, τοῦ ὁποίου τὰ ῥήματα ἤκουον τὰ πλήθη ἐν κατανύξει καὶ γονυπετῇ; Τί ἐπείραζεν ἂν τὰ πλήθη ταῦτα διηγῶν τὸν βίον ῥακένδυτα καὶ ἐν ἀμαθείᾳ;

Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι ἡ νέα Ἰταλία καὶ τὸ ὑπ' αὐτῆς ἐν Ρώμῃ ἐγκαινισθὲν ἔργον θέλουσιν ἐπαναδῶσαι εἰς τὸν ἐκνευρισθέντα ἐκείνον λαὸν τὴν συστηματικῶς καταβληθεῖσαν συναίσθησιν τῆς προσωπικῆς διανοητικῆς εὐθύνης!

I. H.

ΑΓΑΘΟΣ ΔΑΙΜΩΝ ΕΝ ΟΔΟΙΠΟΡΙΑ.

I

Αχίμων τις κατέβη ποτὲ ἐξ οὐρανοῦ σκοπὸν ἔχων νὰ ὠφελήσῃ τοὺς ἀνθρώπους. Ἐφθασε δὲ εἰς μικρὰν πόλιν, καὶ ἐπειδὴ ἔφερε μεθ' ἐαυτοῦ καλλίστας συστατικὰς ἐπιστολάς, ἔλαβε παρὰ τῶν ἀρχῶν φιλικωτάτην ὑποδοχὴν.

Προσκληθεὶς ἀμέσως εἰς μέγα γεῦμα πρὸς τιμὴν αὐτοῦ δοθὲν, ἤρχισε νὰ κατηγῇ τοὺς συνδαιτυμόνας· ἐμίλησε περὶ τῶν πρὸς ἀλλήλους καθηκόντων τῶν ἀνθρώπων, περὶ τῆς ἰσότητος αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἡτις ἐξαλείφει τὰς κοινωνικὰς ἀνισότητας, καὶ περὶ τῆς ὀφειλομένης ἐπιεικειᾶς εἰς σφάλματτα κοινὰ πρὸς ὅλους, ἐν ᾧ δὲν τιμωροῦνται πάντοτε οἱ μᾶλλον ἐνοχοί· ζωνῶς δὲ ἐλάλησε περὶ τῆς εὐδαιμο-

μίας ἥτις μέλλει νὰ ἐπικρατήσῃ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅταν ἀποφασίσωσιν οἱ ἄνθρωποι νὰ βλέπωσιν ἀλλήλους ὡς ἀδελφοί.

Ἐνῷ δὲ ὠμίλει, καὶ σημειωτέον ὅτι ὠμίλησεν ἐπὶ πολὺ, ὁ οἰκοδεσπότης σείων τὴν κεφαλὴν, ἔλεγεν ἐκ διαλειμμάτων· « Εὖγε, πολὺ καλὰ! »

Ὅτε δὲ ἠγέρθη ἵνα ἀναχωρήσῃ, ἅπαντες συνώδυσαν αὐτὸν μέχρι τῆς αὐλείου θύρας, θερμῶς διαβεβαιώσαντες περὶ τῆς φιλίας αὐτῶν· ὁ δὲ ἀγαθὸς Δαίμων ἀπῆλθε πλήρης χαρᾶς.

— Ἀγωμεν! ἐσκέπτετο, ἀληθῶς καλοὶ ἄνθρωποι εἶνε οὗτοι· εὐκολώτερον θέλω ἐκτελέσει τὸν σκοπὸν μου ἂν ὅ,τι ἤλπίζον.

Ταυτοχρόνως καὶ οἱ συνδαιτυμόνες συνδιελέγοντο περὶ τοῦ παραδόξου καὶ ἐξ οὐρανοῦ πεσόντος ξένου.

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἔλεγεν ὡραία κυρία, κυανοὺς καὶ πλήρεις γλυκύτητος ἔχουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς, μὰ τὴν ἀλήθειαν, οὐδεὶς ἄλλος τοσοῦτον φρονίμως ὁμιλεῖ. Οὐδέποτε ἠσθάνθην τοιαύτην συγκίνησιν. Καὶ ταῦτα λέγουσα, ἤγγισε διὰ τῆς ἄκρας πῶν ῥοδοχρόων τῆς χειλέων τὸ ἐν εἶδει κρίνου ἀνυψούμενον κρύσταλλον, ὅπερ περιεῖχε σταγόναν ζωηροῦ Καμπανίτου οἴνου.

II

Τὴν ἐπαύριον, ὁ φίλος ἡμῶν Δαίμων, πλήρης ἐλπίδος ἕνεκα τῆς πρώτης ἐπιτυχίας, μετέβη εἰς ἐπίσκεψιν περιφήμου τινὸς δικηγόρου πρὸς ὃν εἶχε συστατικὰς ἐπιστολάς, καὶ ἤρχισεν ἀμέσως ὁμιλῶν περὶ τοῦ προσφιλοῦς ἀντικειμένου τῶν αἰώνιων αὐτοῦ μεριμνῶν.

Ὁ δικηγόρος, ἐνθουσιωδῶς ἔλαβε τὰς χεῖρας τοῦ Δαίμονος. — Ἰδοὺ, ἀνέκραξεν, ἰδοὺ αἱ ἀρχαὶ ὑπὲρ ὧν καθ' ὅλην μου τὴν ζωὴν ἐπολέμησα, ὑπὲρ ὧν τὸ πᾶν ἐθυσίασα τιμὰς, θέσεις καὶ εὐκαιρίας νὰ κερδήσω χρήματα· ἰδοὺ τί πρέπει νὰ κηρυχθῇ δημοσίᾳ, ἰδοὺ τί ἔπρεπε πᾶς ἀγαθὸς ἄνθρωπος νὰ διδάσκῃ τὰ τέκνα του, ἰδοὺ ὅ,τι οἱ ἀληθεῖς φίλοι τῆς ἀνθρωπότητος

Ἡ φράσις διήρκεσε πέντε ἑτὶ λεπτά, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπανελάμβανε τὰ αὐτὰ, θέλομεν ἀρκεσθῇ εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτῆς.

— Ἀληθῶς, εἶπεν ὁ ῥήτωρ, ἂν οὐ συνῆλθεν ἐκ τῆς ἐξάψεως, λόγος πολὺς ἐν τῇ πόλει ἔγεινε χθὲς περὶ ὑμῶν. Ἐμαθον ποῦ ἐγεύθητε. Κακῶς ἐπράξατε, φίλε μου, δὲν πρέπει νὰ ἔχητε σχέσεις μὲ τοιοῦτους ἀνθρώπους.

— Ἀλλὰ, σὰς βεβαιῶ, εἶπεν ὁ Δαίμων, ὅτι μοὶ ἐφάνησαν ἀληθῶς ἀγαθοὶ ἄνθρωποι καὶ πλήρεις καλῶν αἰσθημάτων!

— Ἀπατάσθε, ἀπήντησε πικρῶς ὁ δικηγόρος, ἅπαντες εἶναι ἄχρηστοι. Πιστεύσατέ με, μὴ ἐπιστρέ-

ψετε πλέον πρὸς αὐτοὺς ἐὰν θέλητε νὰ διατηρήσῃτε τὴν ὑπόληψίν σας.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἔλαβε τὸν βραχίονα τοῦ Δαίμονος, καὶ θριαμβικῶς ἔφερεν αὐτὸν εἰς μεγάλην αἴθουσαν πλουσίως κεκοσμημένην, ὅπου συνηθροίζοντο συνήθως οἱ σπουδαῖοι τοῦ τόπου ἄνδρες. Ἀμα διαδοθείσης τῆς εἰδήσεως ὅτι ἦλθεν ὁ Δαίμων, ἅπαντες περιεστοίχισαν αὐτόν. ἤρχισεν ὁμιλῶν, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ σιωπᾷ (τοῦτο εἶναι τὸ σύνηθες τῶν Δαιμόνων ἐλάττωμα), καὶ ἕκαστος λόγος αὐτοῦ ἐτύγγατε ζωηρῶν χειροκροτήσεων.

Ἐπέστρεψε κατ' ἐκείνην τὴν ἐσπέραν εἰς τὴν οἰκίαν, χαίρων διὰ τὴν ἐπιτυχίαν του, ὅτε συνήντησεν αὐτὸν εἰς τῶν τῆς προτεραίας συνδαιτυμόνων. — Ὡραία πράγματα μαρθάνω περὶ ὑμῶν, εἶπε τὸ ὑψηλὸν πρόσωπον χλευαστικῶς, ἐσχετίσθητε ἀπρεπῶς μὲ τὰς πλέον ἐξημμένους κεφαλὰς τῆς πόλεως, καὶ πρὸ μικροῦ ἐλησημονήσατε ἐντελῶς τὴν ἀξιοπρέπειαν ὁμιλῶν ὡς ἀληθῆς δημαγωγός. Καλῶς θέλετε πράξει νὰ μὴ παρουσιασθῇτε πλέον ὅπου σὰς εἶδον χθὲς, διότι θέλετε λάβει κακὴν ὑποδοχὴν· σὰς τὸ προλέγω.

— Οἱ ἄνθρωποι οὗς εἶδον σήμερον, ἀνέκραξε μετ' ἀπορίας ὁ δυστυχὴς Δαίμων, μοὶ ἐφάνησαν ἅπαντες ἀξιόλογοι!

— Δὲν δύναται τις νὰ ᾔναι ἀξιόλογος ὅταν ἔχῃ φρονήματα τοιαύτου εἶδους.

— Ἀλλ' ἂν οὐ εἴσθε τοσοῦτον καλῶς πληροφορημένος, πρέπει νὰ ἠξεύρητε ὅτι ἐπανελάβον ἀκριβῶς ὅ,τι ὑμεῖς αὐτοὶ ἐπεδοκιμάσατε.

— Ὑπάρχουσι γινώμαι τὰς ὁποίας δὲν εἶναι φρόνιμον νὰ διακηρύττῃ τις πανταχοῦ. Προσέχετε τοὺς λόγους σας, διότι ἡ ἀστυνομία θέλει σὰς ἐπιτηρεῖ.

— Ἢ! εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Δαίμων ἐξακολουθῶν τὸν δρόμον του καὶ καταβάλλων τὰ ὦτα, πρὸ τῆς ὥρας ἐχάρην!

III

Ἀποβληθεὶς ἐκ τῶν ἐπισήμων κύκλων, ἠναγκάσθη νὰ περιορισθῇ εἰς τὴν συνομιλίαν τὴν πρὸς τὸν δικηγόρον καὶ τοὺς φίλους αὐτοῦ· ἄλλως τε καὶ αὕτη ἦτον εὐάρεστος. Οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι ἦσαν, ὡς εἶχεν εἰπῇ ὁ Δαίμων, τιμιώτατοι, πιστοὶ εἰς τὰς πεποιθήσεις των καὶ ἀληθῶς ἔτοιμοι νὰ θυσιάσωσι πολλὰ ὑπὲρ αὐτῶν. Αἱ τοῦ Δαίμονος διδασκαλαὶ εὗρισκον ἐκεῖ ἐνθουσιώδη ἠχῶ, καὶ αἱ λέξεις, ἀδελφότης, δικαιοῦματα τοῦ λαοῦ, ἀνθρωπίνη ἰσότης, ἐπανήρχοντο συνεχῶς εἰς τὴν ὁμιλίαν.

Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ ταῦτα, ἔλαβεν ἀνάγκην ζεύγους ὑποδημάτων, καὶ εἰσελθὼν εἰς ἐργαστήριον ὑποδηματοποιοῦ, ἐκάθισεν ἐπὶ θρανίου ἵνα δοκιμάσῃ ὑποδήματα. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο δύσκολον νὰ εὑρεθῇ τὸ

ζητούμενον, διότι οἱ Δαίμονες ἔχουσι διάφορον ἢ ὅτι οἱ ἄνθρωποι κατασκευὴν, ἔλαβε καιρὸν νὰ συνδιαλεχθῇ μετὰ τοῦ ὑποδηματοποιοῦ, ἐν ᾧ ὁ βοηθὸς αὐτοῦ ἐζήτηι ἀνὰ πᾶν τὸ ἐργαστήριον τὸ αἰτούμενον. Ὁ ὑποδηματοποιὸς τοσοῦτον εὐχαριστήθη ἐκ τῆς ὁμιλίας τοῦ Δαίμονος, τοσοῦτον ἐθαύμασε τοὺς λόγους οἵτινες ἀνύφουν ἠθικῶς αὐτόν, ὥστε θερμῶς παρεκάλεσε τὸν εὐγλωττον ξένον νὰ τῷ παράσχη τὴν τιμὴν νὰ γευματίσῃ μετ' αὐτοῦ. — Δὲν δύναμαι εἶπε, νὰ σᾶς προσφέρω πολυτελὲς συμπόσιον, ἀλλὰ θέλω προσκαλέσει φίλους τινάς, οἵτινες θέλουσιν εὐχαριστηθῇ μεγάλως ἀκούοντες ὑμᾶς. Κάμετε τὴν χάριν ταύτην, καὶ εἰς ἐμὲ καὶ εἰς αὐτούς.

Ὁ Δαίμων, ὅστις προκειμένου περὶ γεύματος, ἐνδιεφέρετο μᾶλλον περὶ τῶν συνδικτυμόνων ἢ περὶ τῶν φαγητῶν, ἐδέχθη μετὰ χαρᾶς τὴν πρότασιν, ἥτις προσέφερεν αὐτῷ τὴν εὐκαιρίαν νὰ κατηχήσῃ νέαν τάξιν ἀκροατῶν. Κατὰ τὸ τέλος τοῦ γεύματος, οἱ προσκεκλημένοι ὑπὸ βαθείας συγκινήσεως ὁρμώμενοι, ἤλθον ἅπαντες ὁμοῦ ἵνα σφίγξωσι τὴν χεῖρα τοῦ Δαίμονος.

— ὦ! ἔλεγον, εἴθε ν' ἀκούσωσιν ὑμᾶς οἱ πλούσιοι καὶ δυνατοὶ ἄρχοντες ἡμῶν!

— Μὲ ἤκουσαν, φίλοι μου, καὶ εὐκόλως κατέπεισα αὐτούς· ἅπαντες συμφωνοῦσι μετ' ἐμοῦ.

— Ἀδύνατον νὰ τὸ πιστεύσωμεν, ἀπήντησε ζωηρῶς ὁ ὑποδηματοποιὸς, ἅπαντες εἶναι οἰηματῖαι καὶ ἡξεύρω πῶς σκέπτονται, ἐγὼ ὅστις ἐργάζομαι διὰ τοὺς πλείστους ἐξ αὐτῶν! Ἄ! ἔχετε σχέσεις μετ' αὐτῶν, ἐξηκολούθει ψυχρῶς. Λοιπὸν, ἂν καὶ ὁμιλεῖτε τόσον καλῶς, δὲν πιστεύω νὰ ἔχετε τὸ θάρρος νὰ διέλθῃτε τὴν πόλιν περιπατῶν μεθ' ἡμῶν.

Ὁ Δαίμων ἀγανακτήσας διὰ τὴν ὑποψίαν, ἤρπασε σιωπηλῶς τὸν βραχίονα τοῦ ὑποδηματοποιοῦ, καὶ ἀπάντων τῶν φίλων παρακολουθούντων, διῆλθεν ἐπανειλημμένως τὸν περίπατον τῆς ἀριστοκρατίας. Μετὰ ταῦτα συνώδευσε τὸν νέον του φίλον εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιστρέφων συνήντησε τὸν δικηγόρον ὅστις αὐστηρῶς τῷ τρόπῳ ἠρώτησε· — Τί ἰδέα νὰ περιφέρεσθε εἰς τὴν πόλιν μὲ τοιοῦτους ἀνθρώπους;

— Πιστεύσατέ με, εἶναι ἀγαθοὶ καὶ τίμιοι.

— Τίμιοι, ἴσως· τοῦτο αὐτοὺς ἀποβλέπει. Ἀλλ' ἡμεῖς ἄλλους καλοῦμεν τιμίους ἀνθρώπους. Ἐκεῖνοι μεθ' ὧν περιφέρεσθε δὲν ἀνήκουσιν εἰς τὴν κοινωνίαν. Ἐὰν θέλετε νὰ μ' ἀκούσετε, παύσατε τὰς μετ' αὐτῶν σχέσεις.

— Ἀλλ' ἀγαπητέ μου κύριε, τί γίνονται τότε αἱ ἀρχαὶ τὰς ὁποίας τοσάνκις ἐσυζητήσαμεν καὶ συνεφωνήσαμεν;

— Μὴ αὐθαδιάζετε, παρακαλῶ. Ἐκλέξατε μετὰ τῆς συντροφίας ἐκείνων ἢ τῆς ἡμετέρας.

— Ἡ ὑμετέρα μοι ἀρέσκει· ἀλλὰ σᾶς ὁμολογῶ

ὅτι οὐδεμίαν αἰτίαν βλέπω νὰ ἀποφύγω ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους.

— Τότε, θέλετε μοι ἐπιτρέψαι νὰ εὔρω ἄλλους παρ' ὑμᾶς.

Καὶ ὁ δικηγόρος ἔστρεψε τὰ νῶτα μὲ βαθεῖαν περιφρόνησιν.

IV

Ἰδοὺ λοιπὸν ὁ κάτοικος τοῦ οὐρανοῦ ἠναγκασμένος νὰ καταβῇ καὶ ἐτέραν βαθμίδα εἰς τὴν κοινωνίαν τῆς μικρᾶς πόλεως. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅμως ὅτι οὐδόλως ἠσθάνετο ἑαυτὸν τεταπεινωμένον. Ὅταν συνειθίσῃ τις νὰ θεωρῇ τοὺς ἀνθρώπους ἀπ' ἐκεῖ ἐπάνω, δὲν βλέπει μεγάλην διαφορὰν μετὰ τὸν ὑποδηματοποιοῦ καὶ δικηγόρου. Ἀφ' ἐτέρου ὅμως ἀνεστῆναξεν, διότι ἠγάπησε τοὺς πρώτους συντρόφους, τῶν ὁποίων αἱ γενναῖαι ψυχαὶ ὁμοιάζον πρὸς τὴν ἑαυτοῦ, καὶ ἠσθάνετο εὐγνωμοσύνην πρὸς αὐτούς, διότι διεκήρυττον νόμους ἀγάπης καὶ δικαιοσύνης ἂν καὶ, εἰς τὴν ἐφαρμογὴν πολλάκις παρεβιάζον ἀκουσίως αὐτούς.

— Ἦξευρον, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν περηγορούμενος, ὅτι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἀτελεῖς.

Κατ' ἀρχὰς ἐθωπεύετο παρὰ τοῦ ὑποδηματοποιοῦ καὶ τῶν φίλων αὐτοῦ, οἵτινες τὸν ἐθαύμαζον ἐκ ψυχῆς, καὶ εὐρίσκοντο λίαν τιμημένοι μεθ' ὅλην τὴν τῆς πρώτης ἡμέρας ὑπερηράνειαν, νὰ συνδιαλέγωνται μετ' ἀνδρὸς ἔχοντος σχέσεις μὲ τοὺς προύχοντας τῆς πόλεως. Ἡ δὲ σύζυγος τοῦ ὑποδηματοποιοῦ ἐδάκρυεν ὁσάκις ἤκουεν αὐτόν.

Δυστυχῶς ἡμέραν τινὰ καθ' ἣν μετέβη εἰς περίπατον, συνήντησε παρὰ τὰς πύλας τῆς πόλεως, ἀγαθὸν τινα ἐργάτην ἐπιστρέφοντα ἐκ τοῦ χωρίου, ὅστις ἐπλησίασεν οἰκείως μὴ βλέπων εἰς αὐτὸν ἀλαζονικόν τινα τρόπον.

Ὁ καλὸς Δαίμων ἤρχισεν ἐκ νέου τὴν αἰωνίαν κατήχησιν, διότι πρὸς τοῦτον καὶ μόνον τὸν σκοπὸν ἤλθεν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ οὐδόλως ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ περὶ ἄλλων ἀντικειμένων. Φυσικῶς τῷ λόγῳ εὔρεν ἐν αὐτῷ εὐδιάθετον ἀκροατήν.

Εὔγε! ἰδοὺ φρόνιμοι σκέψεις! ἀνέκραξεν ὁ ἐργάτης προσφέρων αὐτῷ χονδροειδῆ καὶ τραχεῖαν χεῖρα ἣν ὁ Δαίμων φιλικῶς ἐσφιγξε.

Δός μοι τὴν χεῖρά σου, εἶσαι φίλος μου, καὶ ἐὰν ἀληθῶς φρονῆς ὅσα λέγεις, ἔλθε νὰ γευματίσῃς μετ' ἐμοῦ. Θέλω σὲ παρουσιάσει εἰς τοὺς συντρόφους.

Ὁ Δαίμων ἀπεδέχθη ἱλαρῶς τὴν πρότασιν, διότι ἐπεθύμει νὰ γνωρίσῃ ἐκ τοῦ συνεγγυς καὶ τὸν λαὸν περὶ οὗ τοσοῦτος λόγος ἐγίνετο ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθουσίᾳ· ὁδηγούμενος δὲ ὑπὸ τοῦ ἐργάτου πρὸς τινα τῶν πρώτων οἰκιῶν τοῦ προαστείου, εἰσῆλθε κατόπι αὐτοῦ ἐντὸς κεκαπνισμένου καὶ χαμηλοῦ δωμα-

τίου, ὅπου εἴκοσι περίπου ἄνδρες, φοροῦντες ἐσθῆτα ἐργατῶν, ἐκάθηντο πέριξ τραπέζης ἐφ' ἧς ὑπῆρχον πολλὰ ποτήρια καὶ πινάκια.

Ψυχρὰς ὑποδοχῆς ἔτυχεν κατ' ἀρχὰς ἕνεκα τῆς ἀριστοκρατικῆς ἐνδυμασίας του· ἀλλὰ μετὰ τὰς πρώτας λέξεις τοῦ εἰσρηγτοῦ αὐτοῦ, ἐφαιδρύνθησαν τὰ πρόσωπα, καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ταχέως κῦφράνθη, διότι οὐδέποτε οἱ λόγοι του τοσοῦτον ἐπεδοκιμάσθησαν ὅσον παρὰ τοῖς ἀπαιδεύτοις ἐκείνοις ἀνθρώποις, ὧν τὰ ἀνδρικὰ πρόσωπα ἔλαμπον ὑπὸ χαρᾶς ἐν ᾧ ἤκουον τοὺς λόγους αὐτοῦ. Μόνος ὁ ἦχος τοῦ κώδωνος σημαίνων τὴν ὥραν τῆς ἐργασίας, ἡδυνήθη νὰ τοὺς χωρίσῃ, καὶ ὅτε προέκειτο νὰ ἐγερθῶσιν, ὁ Δαίμων λαβὼν τὸ ποτήριόν του·

— Ἄγωμεν, φίλοι μου, εἶπεν ἐνθουσιωδῶς, πρὶν ἀποχωρισθῶμεν ἃς πῖωμεν ὑπὲρ τῆς ἀδελφότητος τῶν ἀνθρώπων!

Τὰ ποτήρια συνεκρούσθησαν, καὶ μία μόνη φωνὴ ἐξῆλθεν ἐξ ἀπάντων τῶν στομάτων.

— Ναί, εἶπε πάλιν γενναῖα τις σιδηρουργός, σείων τὸ ποτήριον ὑπὲρ εἶχε κενώσει ἀπνευστί, ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπίνης ἀδελφότητος! κάτω οἱ ἄρχοντες!

Ὁ Δαίμων ἠθέλησε νὰ διαμαρτυρηθῇ κατὰ τῆς κραυγῆς ταύτης, ἀλλ' οἱ ἐργάται δὲν εἶχον πλέον καιρὸν ἵνα τὸν ἀκούσῃ. Παρεσύρθη πρὸς τὴν θύραν, ὅπου ἤκουσε τοὺς θορυβώδεις ἀποχαιρετισμοὺς αὐτῶν, συνοδευομένους ὑπὸ θερμῶν χειραψιῶν.

Ἀπῆλθε δὲ ἀναλογιζόμενος ἂν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι τὸν ἐνόησαν καλῶς· καὶ δὲν εἶδε τὸν ὑποδηματοποιὸν, ὅστις πλησίον ἰστάμενος μετ' ἀπορίας παρετήρει τὴν σχεδὸν ταραχώδη ἐκείνην σκηνήν.

Ἐπανελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ ὑποδηματοποιὸς ἔσπευσε νὰ διηγηθῇ τῇ συζύγῳ αὐτοῦ ὅ,τι εἶδεν.

Ἐσπεύσαμεν νὰ πιστεύσωμεν τὸν κομπορρήμονα, ἐκεῖνον εἶπεν ἡ γυνή. Ἀφ' οὗ ἔχει σχέσεις μὲ τὴν κατωτέραν τάξιν οὐδόλως χρησιμεύει εἰς ἡμᾶς. Ἐπειτα, δὲν παρετήρησας ὅτι οἱ κύριοι προσποιοῦνται ὅτι δὲν τὸν γνωρίζουσιν ὡςάκις διέρχεται πλησίον αὐτῶν; Καὶ ἐξ αἰτίας του δυνάμεθα νὰ ἀπολέσωμεν τὴν πελατεῖαν των. Ἐὰν θέλῃς νὰ μὲ ἀκούσης, ἃς τὸν ἀπομακρύνωμεν, διότι εἶναι καιρός.

Ἐκτοτε ὁ Δαίμων δὲν εἶδε πλέον εἰς τὸ ἐργαστήριον ἢ κατηφῆ πρόσωπα, καὶ ταχέως ἠναγκάσθη νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἡ παρουσία του ἦτο δυσάρεστος.

V

Εὐκόλως δὲ περηγορήθη μετὰ τῶν ἀπλοῶν φίλων του, οἵτινες εἶχον τοσαύτην πρὸς αὐτὸν εὐλάβειαν, ὥστε τῷ ἐπέτρεπον νὰ ἀντιλέγῃ ὡςάκις προφέροντο ἐνώπιόν του φράσεις ὁμοιάζουσαι πρὸς ἐ-

κείνην ἣν τοσοῦτεν ἀφελῶς εἶπεν ὁ σιδηρουργός. Οὗτος δις ἢ τρίς ἠθέλησεν νὰ ὑποτονθοῦσῃ τὰς λέξεις «Χλιαρὴς καὶ ἀριστοκράτης», ἀλλ' οἱ σύντροφοι τὸν ἠνάγκασαν νὰ σιωπήσῃ, διότι βλέμμα μόνον ἤρκεσεν ἵνα ἐννοήσῃ τις ὅτι ὁ Δαίμων ἦτο ἀνώτερος πάσης ὑποψίας· ἡ δὲ οὐράνιος λάμψις ἥτις ἠκτινοβάλλει ἐκ τῶν ὀρθαλμῶν του ἐπέβαλλε μέγα σέβας.

Ἐν τούτοις, καθ' ὅλην τὴν πόλιν ἐγίνετο λόγος περὶ τῶν νέων σχέσεών του, καὶ ἡ κυβέρνησις ἤρχισεν ν' ἀνησυχῇ. Ὁ δ' ἐπιφανὴς ἀνὴρ, ὅστις ἀπαξ εἶχεν ἐπιπλήξῃ αὐτὸν, ἐνόμισεν εὐλογον νὰ τὸν εἰδοποιήσῃ ὅτι ἐσκέπτοντο νὰ ἀπαλλαχθῶσιν αὐτοῦ ἐὰν ἐξηκολούθει νὰ ἀπειλῇ τὴν κοινωνίαν.

Εὐτυχῶς δὲν ἐπῆλθεν ἡ ἀνάγκη νὰ ληφθῶσιν αὐστηρὰ μέτρα ἵνα διακοπῇ ἡ ἐπικίνδυνος αὕτη φιλία.

Ἵπῃρχεν ἐν τῇ πόλει ταλαίπωρός τις πτωχὸς ἐπαϊτῶν κατ' οἴκου. Ὡς φιλοπότης νωθρὸς καὶ αἰσχροὺς, ἦτο ἐντελῶς ἄχρηστος. Νομίζω δὲ ὅτι ἄλλοτε εἶχεν ἔλθῃ καὶ εἰς ἔριδας μετὰ τῆς δικαιοσύνης.

Ὁ Δαίμων ἐπιστρέφων ἐσπέραν τινὰ εἰς τὴν οἰκίαν, θρηνῶν τὰς προσδοκίας του, προσέκρουσεν ἀκουσίως εἰς τὸν πτωχόν, ὅστις εἶχε μεταβάλλει εἰς οἰνόπνευμα τὰ λεπτὰ ὅσα ἐδαψίλευσεν αὐτῷ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡ φιλανθρωπία, καὶ διερχόμενος τοὺς δρόμους ἐκτύπει τοὺς τοίχους καὶ ἐτραγώδει διὰ βραχνῶδους φωνῆς ἄσεμνον ᾄσμα. Ἡ σύγκρουσις ἔρριψε τὸν δυστυχῆ ἐπὶ κοπρίας ὅπου ἐφαίνετο πρόθυμος νὰ διέλθῃ τὴν νύκτα, διότι οὐδόλως προσεπάθει νὰ ἐγερθῇ· ὁ δὲ κάτοικος τοῦ οὐρανοῦ, λαβὼν αὐτὸν δι' εὐσπλαγχνου χειρὸς, κατῴρθησε μετὰ δυσκολίας νὰ τὸν ἀνορθώσῃ.

— Μήπως ἐκτύπησας, φίλε μου; τῷ εἶπε μετὰ καλοσύνης.

— Μπᾶ! ἐφέλλισεν ὁ μεθυσμένος, αὐτὸς μὲ λέγει φίλον του.—Τί τοῦ ἐφάνη;

Καὶ προσεπάθει νὰ περιπατήσῃ· ἀλλ' ἡ πτώσις του εἶχεν αὐξήσῃ τὴν ζάλην καὶ παρ' ὀλίγον ἐπιπτεν ἐκ νέου, ἐὰν ὁ Δαίμων δὲν τὸν ἐβοήθει.

Ἵπακούων εἰς τὴν αὐτόματον εὐσπλαγχνίαν του ἀπεφάσισε νὰ ὀδηγήσῃ τὸν ἐπαίτην πρὸς τὴν οἰκίαν, καὶ λαβὼν αὐτὸν ἐκ τοῦ βραχίονος, διῆλθε μετ' αὐτοῦ τὴν πόλιν, ἀδιαφορῶν πρὸς τὰς γνώμας τοῦ κόσμου. Τί τὸν ἔμελε;

Καθ' ὁδὸν προσεπάθει νὰ ἐμπνεύσῃ ἀγαθὰς σκέψεις εἰς τὴν ἐξηυτελισμένην ἐκείνην ψυχὴν, ἀλλ' οἱ λόγοι του ἦσαν μάταιοι, διότι ὁ οἰνοβαρὴς ἐκεῖνος δὲν ἦτον εἰς κατάστασιν νὰ ἐννοήσῃ. Τοῦτο μόνον ἐνόησεν ὅτι ὑπῆρχέ τις εὐνοϊκῶς φροντίζων περὶ αὐτοῦ, καὶ ἀφ' οὗ ἔφθασεν εἰς τὴν εὐτελῆ καλύβην ἐν ᾗ κατῴκει, καταληφθεὶς ὑπὸ εἰδους τινὸς εὐγνωμοσύνης, ἐξέτεινε μηχανικῶς τὴν χεῖρα πρὸς τὸν φίλαν-

θρωπον ὁδηγόν του. Οὗτος δὲ τὴν ἐσφιγξε φιλικῶς καὶ εἶπε· Καλὴν ἐντάμωσιν!

Τὴν ὥραν ἐκείνην διήλθε κατὰ τύχην ὁ ἐργάτης ὁ εἰσαγαγὼν τὸν Δαίμονα εἰς τὸ χαμηλὸν δωμάτιον. Μεγάλῃ ἀγανάκτησις κατέλαβε αὐτόν!

— Μὰ τὸν Θεόν! φίλε μου, εἶπεν ὀργίλως, ἀπέλεσας τὸν νοῦν καὶ συνδιαλέγεσαι φιλικῶς μετὰ τοιοῦτου ὄντος;

— Ἄπαντες οἱ ἄνθρωποι εἶναι φίλοι μου· ποσάκις σοὶ τῷ εἶπον.

— Τοῦτο λέγεις μόνον; ἐγὼ ὅμως σοὶ ἀναγγέλλω ὅτι δὲν θέλω νὰ ἔχω σχέσεις μετὰ τῶν ἀχρείων ἀνθρώπων.

— Εἶσαι ἐλεύθερος, φίλε μου· ἐὰν δὲν αἰσθάνεσαι τὸν ἑαυτόν σου ἀρκούντως δυνατὸν ἵνα ἀνθέξης εἰς τὰ κακὰ παραδείγματα, ἔχεις δίκαιον.

— Τί λέγεις! ἐφώναξεν ὁ ἐργάτης ὀργισμένος. Ἀρά γε νομίζεις ὅτι φοβοῦμαι μὴ γείνω κλέπτης μετὰ τῶν κλεπτῶν; δὲν ἔχω σχέσεις μὲ τοὺς κακούργους, διότι τοὺς καταφρονῶ καὶ εἶμαι ἀνώτερος αὐτῶν.

— Ἀλλ' ἡ ἀνθρωπίνη ἀδελφότης; ἀπήντησεν ὁ Δαίμων προσβλέπων λυπηρῶς πρὸς αὐτόν.

— Μὴ δοκιμάζης νὰ μὲ περιπλέξης, παρακαλῶ. Ἐκαστος ἔχει τὴν τάξιν του, καὶ ἂν ἔχῃς ὁρεξίν νὰ συνδιατρίβῃς μετ' ἐκείνου τοῦ ἀθλίου, πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσῃς· ἡμεῖς θέλομεν σὲ ἐγκαταλείψῃ. Ἐὰν προτιμᾷς ἐκείνον πρὸς ἡμᾶς, εἰπέ το.

— Σὰς προτιμῶ ἐκείνου, ἀλλὰ δὲν εἶς προτιμῶ πρὸς τὸ δίκαιον! Ποτὲ δὲν θέλω ἀναδεχθῇ νὰ ἀπομακρύνω τὸν δαῖνα ἄνθρωπον ἵνα εὐχαριστήσω ἄλλον.

— Εὐρὲ λοιπὸν τρόπον νὰ μὴ φανῇς πλέον εἰς ἡμᾶς. Καὶ ταῦτα λέγων, ἀνεχώρησεν ὀρμητικῶς ὡς ἂν ἐφοβεῖτο μὴ μολυνθῇ πλησίον ἀνθρώπου φιλικῶς διατεθειμένου πρὸς τοὺς κακοήθεις.

Ὁμοιος πρὸς τοὺς ἄλλους εἶναι καὶ οὗτος, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Δαίμων βαθέως ἀναστενάζων, διότι εἶχε δώσει τὴν καρδίαν του εἰς τοὺς εἰλικρινεῖς καὶ τιμίους ἐκείνους ἀνθρώπους, τοὺς ἀφελῆ ψυχὴν ἔχοντας, οἵτινες ἤθελον πράξῃ ὅσα ἔλεγον ἐὰν ἠδύναντο νὰ τὰ ἐννοήσωσιν.

VI

Ἀνὰ πᾶσαν λοιπὸν τὴν πόλιν μόνον μετὰ τοῦ ἐπαίτου ἠδύνατο ὁ Δαίμων νὰ συνομιλῇ. Ἀλλ' ὅμως δὲν ἀπληρίζετο εἰσέτι. Ἐὰν κατορθώσω νὰ ὠφελήσω τοῦλάχιστον τοῦτον τὸν δυστυχῆ, ἔλεγε, τὸ ταξίδιόν μου δὲν θέλει ἀποβῇ ὅλως μάταιον.

Ἀλλὰ ταχέως παρετήρησεν ὁ ἐπαίτης ὅτι ὅλος ὁ κόσμος ἐστρεφεν ἐπίτηδες τὴν κεφαλὴν ὁσάκις διήρχετο ὁ φίλος του, καὶ ὅτι ἐχθρικὰ βλέμματα παρηκολούθουν αὐτὸν πανταχοῦ. Ἡ φιλοτιμία του προσεβλήθη.

— Σ' ἐνόησα, πονηρὲ, εἶπεν ἡμέραν τινὰ πρὸς τὸν Δαίμονα, ἔρχεσαι μετ' ἐμοῦ διότι οὐδεὶς ἄλλος σὲ δέχεται! Ἐὰν νομίζῃς ὅτι τιμῶμαι διὰ τοῦτου, ἀπατάσαι.

Εἶπε, καὶ ἐστρεψε καὶ οὗτος ὡς καὶ οἱ λοιποὶ τὰ νῶτα.

Καὶ ὁ δυστυχῆς Δαίμων, τί ἀπέγεινεν;

Ὁ Δαίμων; ἀνέβη ἐκ νέου εἰς τοὺς οὐρανοὺς.

Ἐλ. Ν. Μ.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ

ΤΟΥ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΕΛΛ. ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

ΘΣΘ

Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος βλέπων ὅτι τὸ μὲν ἕνεκα τῆς μεγάλης εὐρύτητος τῶν θεμάτων, τὸ δὲ ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως κατὰ τὰς ἡμετέρας χώρας δημοσίων βιβλιοθηκῶν καὶ ἄλλων ἀπαιτουμένων βοηθητικῶν μέσων, τὰ ὑπ' αὐτοῦ προταθέντα διαγωνίσματα ἔμειναν μέχρι τοῦδε ἀβράβευτα, ἀπεφάσισε, τῇ συναινέσει καὶ τῶν ἀγωνοθετῶν, νὰ καταστήτῃ τὸ περιεχόμενον τῶν θεμάτων ἀπλούστερον, εὐσυνοπτότερον, καὶ δὴ καὶ πρωσιτότερον τοῖς ἀγωνισθησομένοις. Ἀποχωρήσας λοιπὸν ἐκ τῶν ἄλλων τὰ ὡς αὐτοτελῆ καὶ ζῶντα μνημεῖα ἀπῆρτισεν ἐξ αὐτῶν τὰ διαγωνίσματα, ἐπιφυλασσόμενος νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ παραλειφθέντα, καὶ συναποτελέσῃ ἄλλα πρὸς τελείαν συμπλήρωσιν τοῦ ἀρχικοῦ σκοποῦ.

Τὰ διαγωνίσματα μέλλουσι κατὰ τὴν ἐξῆς νὰ ὑποβληθῶσι τάξιν.

1872.

Α'. ΖΩΓΡΑΦΕΙΟΝ ⁽¹⁾ διαγώνισμα, βραβευθησόμενον τῇ τελευταίᾳ Κυριακῇ Ἀπριλίου τοῦ 1872.

Θέμα: ΠΗΕΙΡΩΤΙΚΑ.

Βραβεῖον· ἑβδομήκοντα πέντε λίραι ὀθωμανικαί.

Β'. ΕΥΓΕΝΙΕΙΟΝ ⁽²⁾ διαγώνισμα, βραβευθησόμενον τῇ αὐτῇ κυριακῇ τοῦ 1872.

Θέμα: ΘΕΣΣΑΛΙΚΑ.

Βραβεῖον· ἑβδομήκοντα πέντε λίραι ὀθωμανικαί.

1873.

ΕΥΓΕΝΙΕΙΟΝ διαγώνισμα, βραβευθησόμενον τῇ τελευταίᾳ Κυριακῇ Ἀπριλίου τοῦ 1873.

Θέμα: ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ. Βραβεῖον· ἑβδομήκοντα πέντε λίραι ὀθωμανικαί.

¹⁾ Ἀγωνοθέτης τοῦ διαγωνίσματος τούτου ἐστὶν ὁ Δ. Ε. ὁ Χρηστάκης ἐπέντης Ζωγράφος.

²⁾ Ἀγωνοθέτης τούτου καὶ τῶν δύο ἐπομένων ἐστὶν ὁ πανθολογιώτατος ἀρχιμανδρίτης Εὐγένιος ὁ Ξηροποταμυγός.